

Կ Ե Ն Դ Ա Ն Ա Կ Ա Ն Վ Է Պ

Ա.

Ա Ղ Ո Ւ Է Ս

Ա. ԱՂՈՒԷՍԸ, ՆԱՊԱՍՏԱԿԸ, ԱՔԱՂԱՂԸ ԵՒ ՅՈՊՈՊԸ

Մի անգամ աղուէսը ճգնաւոր է ձեւանում և ուղղւորւում
դէպի Երուսաղէմ՝ ուխտ: Ճանապարհին նրան հանդիպում են
Նապաստակը, Աքաղաղը և Յոպոպը, որոնք գրաւուելով Աղ-
ուէսի քարոզներին, ընկերանում են նրան, միասին ուխտ գնա-
լու: Սա ճանապարհը փոխում և բերում է դրանց իւր բնի մօտ:

«Տղերք, ասում նա, երբ արդէն բնին էին հասել, մըտ-
նենք այս վանքը, խոստովանենք, և ապա թեթեացած շա-
րունակենք մեր ճանապարհը»:

Ընկերները համաձայնում են, և երբ բոլորը մտնում են
Աղուէսի բունը, սա բռնում է նախ Նապաստակին և ա-
սում.

«Դու մեղաւոր ես, որովհետեւ շները քո լետեից ընկնե-
լով չեն հասնում և յօգնում, սատակում են: Դու արժանի
չես ուխտ գնալու: Դու պէտք է մեղքիդ պատիժը կրես»:

Այս ասելով խեղդում է նրան և փառաւորապէս ու-
տում: Յետոյ դառնում է Աքաղաղին.

«Դիտես, ասում է նա, դու էլ շատ արդար չես. դու

առաւօտներն այնպէս վաղ ես կանչում, որ կտրաւանը կարծելով թէ լուսացել է, ճանապարհ է ընկնում և կոտորւում: Ձէ, դու էլ արժանի չես ուխտ գնալու, լաւ է քեզ էլ ուտեմ:

Հերթը գալիս է Յոպոպին, բայց սա խնդրում է թոյլ տալ իրեն գնալ վկաներ բերելու, որոնք վկայեն իւր անմեղութեան մասին: Աղուէսը լուսալով, թէ սա գնալու իւր ընկերներին է բերելու՝ թոյլ է տալիս: Սա թռչում գնում է որսկան շների մօտ և թփից թռւփ թռչելով՝ նրանց բերում Աղուէսի բնի մօտ: Հէնց որ շները նկատում են Աղուէսին, իսկոյն վրան են ընկնում և բկից բռնում, իսկ Յոպոպը հեռուից նայելով ասում է. «Հը, հերթ է, թէ գնամ ուրիշ վկաներ էլ բերեմ»:

Բ. ԱՂՈՒԷՍՆ ՈՒ ԱԳՌԱԻԸ

Աղուէսը ագռաւին բռնելու նպատակով պառկում և ստուկած է ձեւանում: Ագռաւը գալիս և սրտ շուրջը մի գիծ է գծում: Աղուէսը բոլորովին չի շարժւում: Սիրտ առած գալիս օտի, ականջի վրայ կանգնում և անմիջապէս թռչում է: Աղուէսը շարունակում է անշարժ մնալ: Վերջապէս գալիս և կանգնում է թաթերի վերայ, երբ Աղուէսը կենդանանում և բռնում է նրան:

Ենդրում եմ քեզ, Աղուէս, աղերսում է Ագռաւը, ինչ խորովիք կեր, բայց մի տանիր այդ քրծից վայր գլորիք, որովհետեւ պապս գլորուեց և կտոր կտոր եղաւ:

Աղուէսն այս իմանալով, իսկոյն տարաւ նրան և քրծից վայր գլորեց: Ագռաւը թռաւ և Աղուէսի բերանը բաց թողեց:

Գ. ԱՂՈՒԷՍԵ ՈՒ ԱՂԱԽՆՆ

Աղուէսը տեսաւ աղաւնուն մի ծառի վերայ կանգնած, մօտ գնաց և գունչը վեր ցցելով՝ ասաց.

«Բարեւ քեզ, իմ աղաւնիկս, իմ սրտակից բարեկամս, ինչպէս ես, լաւ ես, ինչո՞ւ ես մենակ մնացել: Լսելով հեռուից ձայնդ, շտապեցի գալ քեզ տեսնելու. շատ ժամանակ է, որ իրար չենք տեսել:

— Շատ շնորհակալ եմ, որ ինձ չես մոռացել, թէև չեմ էլ լիշում թէ երբ ենք բարեկամացել: Շատ ժամանակ էլ է, որ այս կողմերում չէիր երևում, այնպէս որ ես կարծում էի, թէ դու մեռել ես:

«Ի՞նչ ես ասում, հոգիս, պատասխանում է աղուէսը, ձայնդ ականջս չէ հասնում, վեր եկ այստեղ խօսենք և մէկ-մէկու հասկանանք»:

— Ձեմ կարող իջնել, վախենում եմ:

«Զլինի՞ թէ ինձնից ես վախենում, այդ ինչպէս կարելի է»:

— Ո՛չ. բայց միայն դու չես, մէթէ ուրիշ գաղաններ չկան:

«Ի՞նչ ես խօսում, մէթէ չես լսել, որ հրաման է դուրս եկել, որ ոչ մինը միւսին վնաս չտայ»:

— Մէթէ, այդ ինչպէս լաւ է եղել, ես էլ զարմացալ, թէ այդ ինչպէս է, որ դու էլ շներից չես վախենում, որ ահա գալիս են:

Աղուէսը որ շների անունը լսեց, իսկոյն ականջները սրեց և պատրաստուեց փախչելու:

— Ինչո՞ւ ես գնում, ասաց Աղաւնին, սպասիր քիչ խօսենք: Ձէ որ ասացիր, թէ հրաման կալ. էլ ինչքից ես վախենում:

«Ե՛հ, ո՞վ գիտէ, կարելի է, որ շները դեռ ևս լսած չլինին այդ հրամանը, ասաց Աղուէսը և պուկ ընկաւ:

Դ. ԱՂՈՒԷՍԸ, ԿԱԶԱՂԱԿԸ ԵՒ ԱԳՈՒԱԻԸ

Կաշաղակը մի ծառի վրայ բոյն էր շինել և երեք ձագ հանել: Մի օր Աղուէսը գալիս է և ներքեւից ձայն տալիս. «Ա՛յ կաշաղակ, բռնձ քանդիր, որովհետեւ այս ծառը կը տրելու եմ, որպէսզի այստեղ վար անեմ»:

— Զագերս դեռ շատ փոքր են, 'ի սէր Աստծու, մի քիչ սպասիր, աղաչում է Կաշաղակը:

«Ձէ, չի կարելի, շուտ արա», շտապեցնում է Աղուէսը:

Վերջապէս Կաշաղակը տալիս է Աղուէսին իւր ձագերից մինը, որ գոնէ երեք օր սպասէ:

Երեք օրից լետոյ Աղուէսը նորից գալիս է և Կաշաղակի մի ձագն էլ տանում է՝ դարձեալ երեք օր սպասելու պայմանով:

Կաշաղակը սաստիկ տխրած մտածում է, երբ ագռաւը գալիս է մօտը և հարցնում պատճառը: Կաշաղակը պատմում է, բայց Ագռաւը ծիծաղում է նրա լիմարութեան վերայ և ասում, թէ Աղուէսը ճնշպէս կարող է ծառը կտրել, որտեղից կարող է կացին գտնել:

Երեք օրից լետոյ Աղուէսը նորից է գալիս, և երբ նոյնը կրկնում է, Կաշաղակը անվախ պատասխանում է. «Կտրիր, թէ կարող ես, քեզ ո՛վ է տուել կացին»:

Աղուէսը զարմացած հարցնում է թէ ո՛վ նրան այդ սովորացրեց:

— Ագռաւը, պատասխանում է Կաշաղակը:

— Լաւ, ասում է Աղուէսը և գնում որոնելու Ագռաւին: Վերջինս երբ սրան նկատում է, բռնում է մի ձագ և ձգում Աղուէսի առաջ: Աղուէսը տեսնելով Ագռաւին, աշխատում է տանել նրան դէպի մի լէշ, որպէսզի կարողանայ նրա ուտելով զբաղուած միջոցին վրայ ընկնել և բռնել: Իսկ Ագռաւը փոքր առ փոքր թռչելով՝ քաշ է տալիս նրան դէպի որսորդը: Եւ լանկարծ շները վրայ են հասնում և բռնում Աղուէսին:

—Հը՛, բացականչում է Ագուաւը, ո՛վ ում թակարթը ձգեց. ես էլ Կաչաղակը չեմ, որ խափես ձագերն ուտես:

Ե. ԱՂՈՒԷՍԸ, ԱՔԱՂԱՂԸ ԵՒ ՇՈՒՆԸ

Շուենն ու Աքաղաղը երկար ճանապարհորդութիւնից յօգնած՝ գիշերում են մի գիւղում. Աքաղաղը մի ծառի վրայ, իսկ Շուենը՝ եկեղեցու դռանը: Կէս գիշերին Աքաղաղը սկսում է կանչել իւր ծուղրուղուն: Մի Աղուէս իմանում է և մօտենում նրան:

«Ա՛հ, ի՜նչպէս լաւ է, որ այսօրուայ տօնի համար դու շնորհ ես բերել այստեղ, ասում է Աղուէսը Աքաղաղին. քանի ժամանակ է մի լաւ ժամասացութիւն չեմ լսել, ո՛չ էլ մեղքերս խոստովանել: Շուտ արա՛, բաց եկեղեցին, մի քիչ աղօթեմ:

—Բանալին երեցփոխի մօտ է, պատասխանում է Աքաղաղը. խնդրիր նրան, որ բաց անէ, ես էլ իսկոյն կ'իջնեմ:

Աղուէսը նայում է շուրջը, որ տեսնի թէ ո՛վ է երեցփոխը և երբ տեսնում է Շանը՝ «Էեղտապատառ» սկսում է փախչիլ:

—Կաց մտնենք եկեղեցի, կանչում է Աքաղաղը:

«Ձէ, չէ՛, ձեր եկեղեցին մտնող չի լինիլ, քանի որ այդպիսի երեցփոխ ունիք», պատասխանում է Աղուէսը և փախչում:

Զ. ԱՂՈՒԷՍԸ, ԱՔԱՂԱՂԸ ԵՒ ՇՈՒՆԸ

Մի գիւղացի իւր Աքաղաղին ոսկոր, իսկ Շանը՝ կուտ էր տալիս: Սրա վերայ բարկացած՝ Աքաղաղն ու Շուենը եղբայրանում են և վճռում գնալ մի նոր գիւղ հիմնել:

«Ի՞նչ կայ որ, համոզում է Աքաղաղը Շանը, ես կը

բարձրանամ ծառը կը կանչեմ, իսկ դու կը մնաս ներքե-
ւում և կը հաչես, մարդիկն էլ կը լսեն մեր ձայնը, կը գան
տներ կը շինեն և կը բնակուին»:

Շունը համոզուում է և երկուսն էլ գնում են մի հե-
ռու տեղ և պատրաստուում գիւղ հիմնելու: Աքաղաղը բարձ-
րանում է մի ծառի վերայ և բարձր բարձր ծուղորուղու կան-
չում: Իսկ Շունը հաչելուց յօգնած՝ մի քիչ հեռու պառ-
կում է:

Մի Աղուէս լսելով աքաղաղի ձայնը՝ մօտենում է նրան
և հարցնում, թէ քնչ է ուզում ասել:

«Մենք ուզում ենք այստեղ գիւղ հիմնել», պատասխա-
նում է Աքաղաղը:

... Դէհ որ այդպէս է, շարունակում է Աղուէսը, ես էլ
կը գամ այստեղ բնակուելու, ինչ էլ կ'ընդունէք:

«Ձգիտեմ, հարցրու տանուտիրոջը, որ այնտեղ պառկած
է, պատասխանում է Աքաղաղը:

Աղուէսը նայում է շուրջը և հէնց որ տեսնում է Շա-
նը՝ սկսում է փախչել:

«Հը՛, ինչք ես գնում, հարցնում է Աքաղաղը:

— Զէ, եղբայր, այստեղ դիւղ չի շինուի, քանի որ այդ-
պէս տանուտէր կալ, պատասխանում է Աղուէսը և հեռա-
նում:

Է. ԱՂՈՒԷՍՆ ՈՒ ԱՅԾԸ

Աղուէսն ու Այծը միասին ցօրեն են ցանում: Երբ ար-
տը հասնում է, դարձեալ միասին հնձում, կախում, լարդ ու
ցօրենը միմեանցից ընտրում և ապա ուզում են իրար մէջ
բաժանել: Այս ժամանակ նրանց մէջ վէճ է ծագում, որի
պատճառով որոշում են գնալ իւրաքանչիւրը երկու բաժա-
նարար բերել, որպէսզի նրանք բաժանեն: Աղուէսը գնում է
անտառ և երկու գալլ բերում լարդի կոյտի մէջ թաքցնում:
Քսկ Այծը գնում է գիւղ և երկար իզուր թափառելուց լե-

տոյ միայնակ վերագառնում: «Ինչպէս տեսնում եմ, ասում է Աղուէսը, դու էլ, ինչպէս եւ՝ ես, չկարողացար բաժանաբարներ գտնել. Խորի բանը երգումով վերջացնենք: Երգուիր այս յարգով, որ ստանալով այսքանը՝ պիտի բաւականանաս եւ ուրիշ ոչինչ չպիտի պահանջես»:

Շատ լաւ, ասում է այժը, երգում եմ: Այս ասելով նա բարձրացնում է երկու թաթիկները եւ խփում յարգին. բայց այդ միջոցին դուրսեն պրծնում յարգի միջից երկու գալլ եւ խեղճ Այծին պատառոտում: Բոլոր ցորենը մնում է Աղուէսին:

Ը. ԱՂՈՒԷՍԸ ԵՒ ԱՅԾԸ

Աղուէսը եւ Այծը ընկերացան եւ միասին մի արտ ցանեցին: Երբ արտը հասաւ, նրանք եռանդով սկսեցին հնձել: Օրը սաստիկ տաք էր եւ քրտինքը Այծի ճակատից կաթիլ կաթիլ հոսում էր:

«Աղուէս եղբայր, ասաց Այծը, չե՞ս կարող մի քիչ սուռը ջուր բերել»:

— Ինչու չէ, այս րոպէիս, ասաց Աղուէսը, առաւ փարջը եւ թռաւ:

Այծը նստեց դեզի տակ, սպասելով ջրին. սակայն Աղուէսը շատ ուշացաւ. ճարահատուած վեր կացաւ գործը շարունակեց: Բայց ո՛չ միայն այդ օրը, այլ եւ երկու շաբաթ շարունակ Աղուէսը չերեւաց: Խեղճ Այծը միայնակ հնձեց արտը եւ սկսեց կալսել: Այդ ժամանակ յանկարծ հեռուից երեսը Աղուէսը՝ ջրի սափօրը ձեռին: Շտապ շտապ գալով՝ Աղուէսը երբ մօտեցաւ կալին, ձգեց ձեռից սափօրը եւ կոտրեց. «Փնճ, բացակոնչեց նա, Աստուած կտրի վրազ բանը»: Այծը բարկացաւ Աղուէսի վերայ, որ այնքան ուշացաւ, իսկ սա՛ էլ «միւսնաւ բարձաւ», թէ նրա համար այնքան չարչարուել եւ ջուր է բերել: Վերջապէս երեկոյեան որոշեցին բաժանել ցորենը:

«Յորենը ես կը վերցնեմ, ասաց Աղուէսը, իսկ լարդը գու-
վերցնու, որովհետեւ ես շատ եմ աշխատել»:

— Աստուած ունի՛ս, ասաց Այծը. միթէ գու ինչնից
շատ ես աշխատել:

«Այո՛, պատասխանեց Աղուէսը, կուզես կ'երգուիմ»:

— Լա՛ւ, ասաց Այծը, վաղը գնանք օճախի վրայ երգ-
ուիլ:

Աղուէսը մտքում ծիծաղեց Այծի վրայ և խոստացաւ
գնալ: Նոյն գիշեր Այծը գնաց Շան մօտ, պատմեց նրան
անցքը, և խնդրեց, որ օճախի մէջ թաք կենալ, վերան էլ
մոխիր ածի:

Առաւօտեան Աղուէսն ու Այծը գնացին օճախի մօտ:
Աղուէսը բարձրացրեց թաթիկները և ահագին ուժով խփեց
օճախին. իսկոյն մոխրի մէջ թաղուած Շունը, սաստիկ հար-
ուածից կատաղած՝ վեր ցատկեց և բռնեց Աղուէսի բկից:
Խեղճը հացիւ հազ կարողացաւ գլուխն ազատել և փախչել:

Այծը ազատուելով Աղուէսից, բաժին հանեց Շանը և
այնուհետեւ հաշտ կերպով ապրեց նրա հետ:

Թ. ԱՂՈՒԷՍԸ, ԵՂՋԵՐՈՒՆ, ԵՂՆԻԿԸ ԵՒ ՆԱՊԱՍՏԱԿԸ

Մի անգամ Աղուէսը, Եղջերուն, Եղնիկը և Նապաստա-
կը ընկերացած գնում են, երբ լանկարծ ընկնում են մի գը-
րի մէջ: Երբ սաստիկ քաղցում են, որոշում են ուտել նրան,
որի անունը տգեղ է:

Ըլըաստրակ,

Վոնները քնաստրակ *),

Ասում է Աղուէսը և պատառոտում Նապաստակին:

Քիչ յետոյ Եղնիկին են ձեռք առնում.

Գիտար,

Միմն էլ պըտէր ծիտար **):

*) Նապաստակ, ոտները բարձրացրած:

**) Եղնիկ, մինն էլ պէտք էր, որ նրան ճխտէր:

Մնում են Աղուէսն ու Եղջերուն.

Է՛ր ըսխրա,

Վշննենդ լախ ըրա.

ասում է Աղուէսը և նրան էլ ուտում: Յետոյ մտածում է,
թէ Բնչպէս դուրս գայ գրից:

Ժ. ԱՂՈՒԷՍՆ ՈՒ ԳԱՅԼԸ

Սի օր Աղուէսը դունչը ցցած գնում էր, երբ լանկարծ ընկաւ մի հօրի մէջ: Երկար չարչարուեց նա, որպէսզի դուրս գայ, բայց չկարողացաւ: Երբ տեսաւ, որ Գալլը գալիս է, իսկոյն իւր վերալից թափուած բրդերը հաւաքեց և դրեց գլխի մօտ: Գալլը մօտեցաւ հօրին և ներս նայելով հարցրեց Աղուէսին, թէ այնտեղ Բնչ էր անում:

— Ոչինչ, պատասխանում է Աղուէսը. այստեղ մի տիկ պանիր կայ, որքան ուտում եմ, չի վերջանում:

«Մի քիչ էլ ինձ տստ, խնդրում է Գալլը:

— Շատ լաւ, պատասխանում է Աղուէսը. հանիր ինձ հօրից, մնացածը քեզ:

Գալլը բռնում, քաշում հանում է Աղուէսին հօրից և ինքը թռչում ընկնում է պանրի վերայ: Սակայն ճրքան մեծ է լինում նրա զալրոյթը, երբ պանրի փոխարէն միայն Աղուէսի բուրդն է գտնում:

ԺՍ. ԱՂՈՒԷՍՆ ՈՒ ԳԱՅԼԸ

Մի անգամ Աղուէսն ու Գալլը ընկերանում են: Աղուէսը ամէն օր մի մի հաւ է գողտնում բերում, միասին ուտում են, իսկ Գալլը ոչինչ չի կարողանում բերել: Մի օր էլ Գալլից ձանձրացած՝ գնում է և տեսնում, որ մի աչքը կոյր հարս են տանում. իսկոյն թռչում է ձիու գաւակը և կամա-

ցուկ շշնջում հարսի ականջին. «Ի՞նչ կը տաս, որ չասեմ թէ մի աչքով կոյր ես»: Հարսը խոստանում է իւր ճտանոցը (մանեակ) և սեւարմայ կոճակները: Աղուէսը իսկոյն պարզում է պոչը, որ վերան կապէ, և ձիուց վայր թռչելով՝ ճնկճնկալով գալիս է տուն: Գալլը տեսնելով Աղուէսի պոչի գեղեցիկ զարդարանքները, նախանձում է և հարցնում, թէ ո՞րտեղից գտաւ:

— Գնացի պոչս կախեցի ջրի մէջ, պատասխանում է Աղուէսը, ձկները զարգարեցին:

«Ուրեմն ես էլ գնամ, տսում է գալլը և գնում պոչը կախում է գետի մէջ:

Իսկոյն աղուէսը գնում է մօտակայ հաւաքունը, հաւերին վախացնում և վազում դէպի գալլը: Շները ընկնում են Աղուէսի յետեից և գալով գտնում Գալլին, որ ուզում է փախչել, բայց պոչը սառուցին սաստիկ կպած է լինում: Շրները թողնում են Աղուէսին և յարձակում Գալլի վերայ, որ բոլոր ճիգը թափելով՝ քաշում կտրում է պոչը և փախչում:

Նոյն օրը նրանք հանդիպում են միմեանց մի ջրաղացում: Գալլը բռնում է Աղուէսի օձիքից և պահանջում, թէ ի՞նչու շներին վրայ տուեց:

— Ես վրայ չտուի, ասում է Աղուէսը, ալ հարցրու ջրաղացպանին:

Գալլը դիմում է ջրաղացպանին և սա Աղուէսի խորհրդով ասում է, թէ լիրաւի դա չէր, ալ նա, որ քիչ առաջ քեզ նկատելով՝ մտաւ այս ջրաղացի քարի տակ. ուզում ես, արի հանենք:

Այս ասելով՝ ջրաղացպանը բարձրացնում է ջրաղացի քարը և կանչում Գալլին, որ թաթերը դնի քարի տակ և ալդպէս բարձրացրած պահի, մինչև որ ինքը մտնի թաք կացածին հանի: Գալլը գնում է թաթերը քարի տակ, իսկ ջրաղաց պանը վազում ջրաղացի ջուրը կապում է: Քարը դառնում է և փշրում Գալլի թաթերը և իրեն: Իսկ Աղուէսը թողնում փախչում է:

ԺԲ. ԱՂՈՒԷՄՆ ՈՒ ԳԱՅԼԸ

Մի անգամ Աղուէսը մի կտոր պանիր է տեսնում մի թակարթի մէջ. շատ է հոտմտում, բայց և ամնպէս չի համարձակուում վերցնել: Այդ միջոցին Գալլը անց է կենում այդ տեղից:

— Գալլ եղբայր, կանչում է Աղուէսը, եկ այս պանիրը կեր:

Գալլը մօտ է վազում և տեսնելով պանիրը, զարմանում է, թէ ինչպէս Աղուէսը չի վերցնում ուտում, ուտի և հարցնում է նրան.

— Ի՞նչու ինչու չես ուտում:

«Այսօր ուրբաթ է, պատ է», պատասխանում է Աղուէսը ջերմեռանդութեամբ:

Գալլը անմիջապէս յարձակուում է պանրի վրայ, սակայն թակարթը բռնում է վզից:

Այս տեսնելով Աղուէսն իսկոյն վերցնում է պանիրը և սկսում ուտել:

«Հապա պատ է՛ր», ասում է Գալլը զարմացած:

— Պատը քու վիզդ անցաւ, պատասխանում է Աղուէսը:

ԺԳ. ԱՂՈՒԷՄՆ ՈՒ ՈՒՂՏԸ

Մի անգամ Աղուէսը, Գալլը և Արջը ընկերացել էին: Ամէն օր մինը հերթով գնում էր որս անում, բերում երեքը միասին ուտում էին: Երբ հերթը հասաւ Աղուէսին, սա գնաց, երկար որոնեց և վերջը տեսաւ մի ուղտ, որ հանգիստ կերպով արածում էր, քաշ տալով իւր կապը: Աղուէսը վախժախելով կամաց կամաց մօտենում, բռնում է կապից և քաշ տալիս. Ուղտն անմիջապէս նրան հետևում է: Աղուէսը երկիւղից սկսում է վազել, Ուղտն էլ վազում է, յետոյ սիրտ է առնում սկսում է հանգարտ գնալ, Ուղտն էլ

Հանդարտեցնում է քայլերը: Երբ հասնում են Արջին ու Գայլին, սրանք սարսափած լետ են քաշւում:

—Ի՞նչպէս ուտենք այդ վիթխարի կենդանուն, ասում են նրանք. դա մեզ իւր ոտների տակ կը տրորի:

«Այդքան խելք չի ունենալ, պատասխանում է Աղուէսը. եթէ խելք ունենար, այդ ահագին մարմնով չէր ընկնիլ ետեկցս ու գար այստեղ»:

ՃԴ. ԱՂՈՒԻՍԸ, ԳԱՅԼԸ ԵՒ ԶՈՐԻՆ

Մի անգամ Աղուէսը, Գայլը և Զորին միասին ճանապարհորդում էին: Ճանապարհին երբ սրանք սաստիկ քաղցեցին, որոշեցին ուտել իրենցից ամենափոքրին:

«Ես, ասաց Աղուէսը, Նոյ նահապետի տապանումն էի, երբ ջրհեղեղ էր և երբ ցամաքեց, դուրս ելալ, և թափառում եմ մինչև հիմայ»:

—Իսկ ինձ, ասաց Գայլը, Աստուած ստեղծեց և յանձնեց Ադամին:

—«Իմ տարիքս ինձ յայտնի չեն, ասաց իւր հերթին Զորին, միայն Ադամ գրել է այն իմ սմբակի վրայ, որովհետև ես կենդանիների մէջ միակ անծինն եմ: Թէ կամենում էք, կարդացէք»:

Աղուէսը մտածեց օգտուել հանգամանքից, մօտենալ և բռնել նրա փորից. ուստի և հպարտ հպարտ մօտեցաւ կարդալու: Բայց հէնց որ նա դունչը մօտեցրեց, Զորին մի այնպիսի աքացի տուեց, որ խեղճ Աղուէսը տեղն ու տեղը սլառկեց: *)

*) Մի քանիտն էլ պատմում են, իբր թէ Աղուէսը համոզում է Գայլին կարգալու, որին և՛ հասնում է հարուածը, ուղիղ այնպէս՝ ինչպէս պատմում է Բընեդէ Աղուէսի մէջ:

ԺԵ. ԱՂՈՒԷՍՆ ՈՒ ԱՐՋԸ

Մի օր Արջը մի Ժայռի տակ ինքնաբուսական կերպով պարկած, մոնչում է և ասում. «Արդեօք ինչնից աւելի սրտոտ և ուժեղ կենդանի կայ»:

Այս լսում է Աղուէսը և կամացուկ մի փոքրիկ քար ձգում Արջի գլխին: Սա իսկոյն սարսափած վեր է թռչում և վախից մի անկիւնում թաք կենում:

Մի քիչ յետոյ Աղուէսը մօտենում է նրան և ծիծաղելով հարցնում.

«Հը՛, Բնչ ես կուչ եկել, մի գուցէ իմ ձգած քարիցս վախեցար»:

Արջը շարժում է գլուխը և ինքն իրեն մտածում

ԺԶ. ԱՂՈՒԷՍԸ, ԳԱՅԼԸ ԵՒ ԱՌԻՒԾԸ

Մի անգամ Գալլը սաստիկ քաղցած այս ու այն կողմ թափառելիս պատահում է Առիւծին: Սա նախատում է նըրան, թէ էլ Բնչ գազան է, որ մի բան էլ չէ կարողացել ձեռք ձգել, ուտել:

«Ի՞նչ անեմ, ասում է գալլը, շատ հօտերի տեղ գիտեմ, սակայն հարիւրաւոր շներ կան, ճուրղս բարերարը կը հանեն»:

— Լաւ, ասում է Առիւծը, գնանք ցոյց տուր հօտը:

Առիւծն ու Գալլը գնում են. պատահում է Աղուէսը: Սա իսկոյն հասկանում է, որ սրանք որսի են գնում, շատ հեռուից եօթն անգամ գլուխ տալով, քծնելով մօտենում է Առիւծին և խնդրում, որ իրեն էլ հետները տանեն:

Առիւծը համաձայնում է և սրանք գնում մի կով, մի ոչխար և մի գառն են փախցնում:

Երբ պատրաստւում են ուտելու, Առիւծը առաջարկում է Գալլին՝ բաժանելու որսը իրենց մէջ:

— Կովը քեզ, ասում է Գալլը, ոչխարը ինձ, իսկ Գառը՝ Աղուէսին:

«Ի՞նչ լաւ բաժանեցիր, գովում է Առիւծը. արի մի քիչ օրհնեմ»:

Գալլը ուրախացած մօտենում է, բայց Առիւծը թաթով արնալէս է խփում գլխին, որ տեղն ու տեղը պառկում, չորանում է:

— Սա լաւ չբաժանեց, դժուար է, ասում է Առիւծը Աղուէսին, որ սարսափած իւր գլուխն էր լալիս:

— «Ոչխարը առաւօտեան կեր, վերջապէս ասում է Աղուէսը՝ դողդողալով, կովը կէս օրին, իսկ գառը մնալ երեկոյան, որովհետեւ գիշերը երկար է»:

«Իսկ դ՞ուք», հարցնում է Առիւծը:

— Ե՛ս, ասում է Աղուէսը. չգիտեմ որ թագաւորի սեղանի մնացորդները տասը հոգու կը կշտացնեն: Ես էլ քո թողած ոսկորները կը կռծեմ, կը կշտանամ:

Առիւծին դուր է գալիս այս պատասխանը, ուստի հարցնում է.

«Աղուէս, ո՞ւմնից առար այդ խելքը»:

— Պառկած եղբօրիցս, պատասխանում է Աղուէսը:

(Կը շարունակուի)

Ե. Լ.

